

Cirkev v Kanade na lavici obžalovaných

Mikuláš Hučko

6. augusta 2022 ✚ *Cirkev Politika* ✚ *Komentár*

Rezidentská škola v Kanade pre indiánske deti

zdroj: flickr.com

Keď v druhej polovici jari roku 2021 v Kanade začali davy podpaľovať katolícke kostoly ako odplatu za rezidenčné školy za povzbudzovania mediálnych celebrit a mlčania vedúcich politikov, predseda vlády Justin Trudeau, miesto toho, aby rázne odsúdil tento vandalizmus, obrátil sa na pápeža Františka s výzvou, aby sa tento v mene katolíckej Cirkvi ospravedlnil za úlohu, ktorú mala zohrať vo vedení rezidenčných škôl, v blízkosti ktorých – tak písali médiá – boli v tom čase objavované „masové hroby“ s telami pochovaných detí.

O pozadí tejto kampane a o jej manipulatívnosti sme 21. júla 2021 uverejnili článok *„Masové hroby“ detí v Kanade, morálna panika a katolícka Cirkev*, snažiaci sa na faktoch ukázať neudržateľnosť až absurdnosť jej tvrdení. Tým sme v redakcii považovali celú vec za uzavretú a viac sme jej nevenovali pozornosť. Dnes, rok po zverejnení, je článok rovnako aktuálny ak nie ešte aktuálnejší než vtedy a netreba v ňom zmeniť či opraviť jediné čiarku.

Výzva kanadského premiéra a tlak médií ba aj OSN však zabrali a Svätý Otec František pri stretnutí so zástupcami kanadských domorodých obyvateľov v Ríme 1. apríla 2022 sa vyjadril, že sa „*hanbí, cíti bolesť a hanbu za úlohu, ktorú zohrali rôzni katolíci, obzvlášť zodpovední za výchovu, vo všetkom, čo ich (čiže kanadských Indiánov) zranilo, v zneužívaní a nedostatku úcty k ich identite, kultúre a dokonca k ich duchovným hodnotám*“ a potom v rôznych obmenách tieto slová mnohokrát zopakoval aj v dňoch 24. až 28. júla 2022 pri „*kajúcej púti*“ v Kanade, kde prosil o odpustenie za to, že „*mnohí katolíci podporovali kolonizátorskú mentalitu mocných, ktorí utláčali pôvodné obyvateľstvo*“.

Človek si položí logickú otázku, prečo sa tam Svätý Otec napriek všetkému vybral? Pretože situáciu vnímal inak? Ak áno, prečo? Vysvetlenie je zrejme jedno. Bez ohľadu na skutočnosť si to žiada „doba“, s ktorou treba držať krok. Pápež František a vôbec dnešná Cirkev je rozhodnutá kráčať s dobou a – pokiaľ sa to len dá – byť maximálne ústretová voči svetu. Asi by sme museli veľmi dlho uvažovať, keby sme mali uviesť nejakú aktuálnu tému, v ktorej by dnešná Cirkev zastávala tvrdý a nekompromisný postoj voči svetu. Migrácia?

Globalizmus? Ekologizmus? Tranzície? Agenda OSN 2030? Čínsky model? Plánovanie rodiny? Homosexualita? Veď dnes už dokonca aj transhumanizmus je pomaly braný na milosť, zatiaľ síce iba poprednými teologickými časopismi, ale je otázkou času, kedy si tento postoj postupne začne osvojovať aj cirkevná hierarchia. Milánsky kardinál Carlo Maria Martini (1927 – 2012) tvrdil, že Cirkev je 200 rokov pozadu. Pozadu za čím? Za súčasnou dobou. Zdá sa, že pápež František si vzal za úlohu toto oneskorenie minimalizovať či dokonca zlikvidovať.

Podľa tejto optiky, ak dnešná spoločnosť na Západe dospela k tomu, že Cirkev v Kanade zlyhala pri rezidenčných školách, tak nemá význam sa tomu za každú cenu brániť, netreba byť „rigidný“. Je lepšie, keď to Cirkev uzná, hoci aj s nejakými symbolickými výhradami, a ukáže, že je empatická a ústretová, pretože tak ju širšia spoločnosť skôr akceptuje.

Kajúca púť pápeža Františka do Kanady vyznela ako pôsobivá politicky korektná melodráma poukazujúca na to, akou „nočnou morou“ bola minulosť a akou „hroznou inštitúciou“ musela byť v minulosti Cirkev, tá „tradičná“, keďže iná nebola, pretože sa podieľala „na genocíde“, čo v mysliach ľudí vyvoláva asociácie s Hitlerom, Stalinom, Maom či Pol Potom... Tento svojrázny masochizmus sa stretol s veľkým pochopením a uznaním miestnych i svetových liberálnych médií, čo akoby potvrdzovalo vyššie uvedenú tézu.

A aby nikto nepochyboval o tom, kto tu bol zločincem, pápež pobožkal ruku istej Alme Desjarlaisovej, podľa médií „staršej dáme, ktorá „prešla katolíckymi misiami“, kde vraj našli smrť tisíce detí pôvodného obyvateľstva Kanady“. Znie to skoro, **akoby prešla Osvienčimom alebo Buchenwaldom**, ako keby sa katolícke misie iba máločo líšili od koncentračných táborov.

Hoci sa nenašli nijaké hroby, niečo ešte masové, mediálna kampaň proti Cirkvi neustávala. Bola to hystéria, ktorú fakty nezaujímajú. Nikto nekladie racionálne otázky. V liberálnych médiách sa vždy objavujú iba hlasy, ktoré sú „správne a korektné“. Do prs sa majú biť Kanadania, ale najviac **sa majú ospravedlňovať kňazi a mníšky**. Ba, noviny dokonca píše o holokauste! „*Objavenie hrobov detí v Kamloops môže byť momentom, keď Kanada objavila svoj holokaust.*“

S čím by teda v očiach kanadskej i svetovej verejnosti mal byť spájaný kanadský katolicizmus? S mučeníckou smrťou prvých jezuitov, ktorých kruto zavraždili Irokézi? So spásou duší Hurónov? Hlásaním Kristovej pravdy? So skutkami dobročinnosti? S pomocou a láskavosťou? So sebazaprením a obetou, s láskou k blížnemu. Kdeže! **S kolonializmom, ktorého nástrojom bola Cirkev!**

Systém rezidenčných škôl, aj keď mal ďaleko od dokonalosti, nebol v žiadnom prípade formou genocídy. Jeho cieľom bolo pomôcť pôvodným obyvateľom nájsť si cestu v značne zmenenej situácii, a nie zlikvidovať ich kultúru; **urýchliť asimiláciu pôvodného obyvateľstva**, nie ho zabíjať. Áno, kanadský štát nútil odovzdávať deti do ústavov, ale nie preto, žeby ich tam chcel mučiť alebo zabíjať, ale aby tam boli vychovávaní. Zámer bol vznešený: čo najskôr začleniť Indiánov do civilizácie bielych Kanadánov. Bola to hlúposť? Určite.

Tento systém bol hlúpy, ale vychádzal z osvietenskej viery, že disciplínou a donucovaním možno rýchlo vychovať civilizovaného človeka. Cirkev sa venovala vzdelávaniu, ale nevytvorila systém internátnych škôl. Niet pochyb, že ak by bola odmietla prijať indiánske deti, dnes by bola rovnako obviňovaná, ale tentokrát z rasizmu.

Skúsenosti detí v týchto školách boli rôzne – niektoré uvádzali, že prežili najkrajšie chvíle svojho života, zatiaľ čo iné mali, žiaľ, opačné skúsenosti. Pre niektorých to bola šanca na vzdelanie a príležitosť spoznať katolícku vieru. Mnohé domorodé deti žili v tých najodľahlejších lokalitách, **v krajnej chudobe a bez šance na úspešnú budúcnosť**, preto to pre ne bolo nesmierne dôležité. Iné sa nikdy dobre neprispôsobili internátnej škole a ich rodiny boli v dôsledku odlúčenia nešťastné.

Koncertného klaviristu, libretistu, spisovateľa a dramatika Tomsona Highwaya, držiteľa deviatich čestných doktorátov život zavial z pascí severnej Manitoby na svetové pódia. Jeho hry sa študujú na univerzitách po celej Severnej Amerike a takmer sám vytvoril živé a životaschopné domorodé divadlo v Kanade.

*„Skúsenosť s internátnou školou bola pre mňa fantastická. **Bolo nás veľa, ktorí sme mali pozitívne skúsenosti s internátnou školou.**“*

Keď mal Tomson šesť rokov, vzali ho z rodiny a poslali do indiánskej internátnej školy Guy Hill. Až do svojich pätnástich rokov sa mohol vracieť domov len počas letných mesiacov.

Highway povedal, že *„deväť z najšťastnejších rokov svojho života som strávil v tejto škole“*, pričom jej vďačí za to, že ho naučila angličtinu a hrať na klavíri. Povedal, že *„dnes je veľmi veľa úspešných ľudí, ktorí chodili do týchto škôl a majú skvelú kariéru a sú to veľmi funkční ľudia, veľmi šťastní ľudia ako ja. Mám prosperujúcu medzinárodnú kariéru a bez tejto školy by sa to nestalo.“*

Mnohí bývalí študenti sú zdesení demonizáciou svojich škôl. Rod Lorenz, v súčasnosti katolícky laický misionár medzi Métismi v Lloydminsteri, zdôrazňuje, že v týchto školách sa domorodci mohli naučiť nové veci, ktoré potrebovali na prežitie. Spomína si, že jeho matka chodila v rokoch 1909 až 1916 do katolíckej školy v Lebrete a mnohokrát mu rozprávala, ako ju mníšky naučili všetko: šiť, variť, čítať a písať. Dodal, že európsky štýl disciplíny sa líši od domorodej kultúry. Oddelenie detí od ich rodín bolo ťažké. *„Iste, urobili sa chyby, ale príbeh má dve strany a treba sa pozerať aj na pozitíva,“* povedal.

Historik Henri Goulet vo svojej knihe *Histoire des pensionnats indiens catholiques au Québec. Le rôle déterminant des pères oblats* (Presses de l'Université de Montréal, 2016) ukázal, že rehoľníci boli **jedinými obrancami jazyka a tradičného spôsobu života kanadských Indiánov**, na rozdiel od vlády a Anglikánskej cirkvi, ktoré trvali na integrácii a vytrhávali domorodcov z ich prostredia pôvodu. Túto historiografickú líniu potvrdzujú aj práce jedného z popredných medzinárodných bádateľov náboženských dejín Kanady, profesora Lucu Codignola Bo z Janovskej univerzity.

Otec Antonio Duhaime (oblát), v rokoch 1962 až 1980 riaditeľ rezidenčnej školy, uviedol, že rodičia sami privádzali svoje deti v septembri a hovorili: *„Otec, chceme, aby sa moje dieťa učilo angličtinu.“* Teraz však obviňujú školu, že im brala deti a zakazovala im hovoriť ich rodným jazykom. *„Ak sú dnes niektorí pôvodní obyvatelia úspešní, môžu za to ďakovať školám. Nikto iný sa vtedy o Indiánov nezaujímal,“* uzatvára.

Raven Kanakta Polson-Lahache, populárny kanadský hudobník domorodého pôvodu, vo svojom otvorenom liste Kanadčanom zverejnenom na stránke straight.com poukazuje na pokračovanie „koloniálnej“ politiky vlády. Hudobník, ktorý je presvedčený, že kresťanstvo mu bolo vnucované násilím, nešetrí slovami, keď odsudzuje súčasné poburujúce konanie civilných orgánov. Súčasný výzvy na zmierenie považuje za

pokrytecké. **Naznačuje, že to, čo sa stalo v internátnych školách, je len časť „temnej histórie“ Kanady, ktorá sa ešte neskončila.**

Museli všetky indiánske deti prejsť rezidenčnými školami? Nie, týmito školami prešla necelá **tretina indiánskych detí**, predovšetkým siroty, deti z rozvrátených rodín a deti z biednych rodín. Keď pripustíme, že z tejto tretiny nemalá časť môže na roky tam prežité mať napriek všetkému dobré alebo aspoň neutrálne spomienky, potom tá „kultúrna genocída“ sa mohla týkať dajme tomu šestiny indiánskych detí.

Zameranie sa na rezidenčné školy je pokusom odvrátiť pozornosť verejnosti od požiadaviek odškodnenia za – zabranie pôdy. Indiánske kmene, ktoré boli nútené presťahovať sa do Spojených štátov, už podali žaloby na kanadskú vládu.

V súčasnosti sa v médiách Cirkev označuje za hlavného vinníka zneužívania v školách, ako aj úmrtí žiakov (zväčša spôsobených epidémiami a zlými materiálnymi podmienkami). Viacerí aktivisti sa netaja tým, že ich cieľom je pripraviť ju o majetok priznaním obrovských odškodnení.

A nejde o malé sumy. V súčasnosti je podaných približne 40-tisíc žiadostí o odškodnenie, ktorého celkový objem sa predpokladá vo výške troch miliárd dolárov, čiže v priemere by to vychádzalo na **75-tisíc dolárov na jeden prípad!** A táto suma nemusí byť konečná. Preto sa kuje železo, kým je horúce:

Kanadskí domorodci *tvrdia*, že pápežovo ospravedlnenie je iba začiatok:

*„... **začiatok** toho, v čo dúfame, že bude **obnoveným záväzkom katolíckej Cirkvi** kráčať cestou pravdy, zmierenia, **spravodlivosti a** uzdravenia s národom Métisov a všetkými pôvodnými obyvateľmi Kanady.“*

Iní *sú otvorenejší* a bez okolkov idú k veci:

*„Namiesto ospravedlnenia za násilný pokus o vymazanie pôvodných obyvateľov zo zemegule chceme to, čoho sme sa nikdy nevzdali: našu zem. Nebudeme akceptovať, aby Vatikán bielil svoju barbarskú históriu v Kanade, pričom je stále **najväčším súkromným vlastníkom pôdy na svete.**“*

Je jasné, že pre tých, ktorí požadujú odškodnenie, žiadne ospravedlnenie nebude nikdy dostatočné.

Vráťme sa však k pápežovi Františkovi. Ten vykonal kajúcu púť ospravedľujúc sa vlastne za to, že z jeho pohľadu Cirkev sa v minulosti nedokázala vzoprieť kanadskému štátu, nešla proti prúdu, nepostavila sa mu, pretože v tom čase verejná mienka bola presvedčená, že rezidenčné školy sú tým najlepším riešením pre to, aby sa Indiáni civilizovali. Dnes je to však považované za kolonializmus, ba genocídu a pápež považoval za potrebné sa za to ospravedľovať a kajať.

Keďže však dnes neexistuje téma, v ktorej by cirkevní predstavitelia vystupovali nekompromisne proti svetu, v budúcnosti sa to môže môže vrátiť ako bumerang a Cirkev sa bude rovnako ospravedľovať ako dnes pápež František. Napríklad za to, že sa nepostavila proti masovej migrácii, ba že ju aktívne podporovala. Je až také nepredstaviteľné, že niektorý z budúcich pápežov sa bude kajať za dnešnú podporu Agendy OSN 2030 presadzujúcej potraty, umelé oplodňovanie?

Azda je nemožné si predstaviť, že niektorý budúci pápež sa bude hlboko ospravedlňovať čínskym katolíkom za dohodu podpísanú s čínskymi komunistami? Alebo za to, že Cirkev bola priveľmi zhovievavá voči homoheréze, keď jej zástancovia sú teraz povyšovaní na biskupov a kardinálov?

Byť zajedno so svetom môže byť pohodlné, keď svet tomu tleska, ale väčším hrdinstvom a jediným presvedčivým svedectvom je bojovať proti zlu TERAZ napriek prevažujúcej verejnej mienke a mocným tohto sveta.

Toto sa však netýka len pápeža, ale celého duchovenstva a najmä laikov.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/cirkev-v-kanade-na-lavici-obzalovanych/>